

U prostoru najstarijih rimskih termi na tlu Srbije, u Viminacijumu, nedavno je održan VIII Regionalne CEI konferencije zdravstvene, wellness&spa industrije, u organizaciji Klaster zdravstvenog, wellness&spa turizma Srbije, na čelu sa predsednicom gospođom Natašom Ranitović, uz podršku Centralno-evropske inicijative (CEI) i Ministarstva trgovine, turizma i telekomunikacija Republike Srbije i Razvojne agencije Srbije, i predavača iz 11 država, autoriteta iz oblasti wellness&spa turizma.

Da wellness jeste u modi i da je vrlo popularan, da ne predstavlja hedonistički hir, privilegiju bogatih slojeva društva, već ispunjava veoma važnu biološku potrebu čoveka za očuvanjem sopstvenog zdravlja, koja se nije bitno menjala kroz istoriju, a da u današnje vreme nema alternativu, potvrdio je profesor Medicinskog fakulteta u Beogradu, doktor Milisav Čutović. Direktor Rimskih termi u Evropi, gospodin Tobias Bielenstein je podsetio na istraživanje iz 2014. i stav 13% ispitanika da je razlog njihovog putovanja wellness&spa i zdravlje, a 37% kultura. Svetska wellness ekonomija je u 2015. imala tržište vredno 3,7 triliona dolara, a da se spajanjem kulturne ponude sa wellness&spa programom značajno može povećati ovaj udeo, kao i zadovoljstvo gostiju.

Jedan od predavača bila je i konsultant u turizmu, gospođa Tanja Gerić, koja je pokušala da odgovori na pitanje: Kako unaprediti kvalitet banjskog turizma?, iznela je rezultate istraživanja sprovedenih na osnovu SWOT analize. Na projektu koji je sprovela Privredna komora Srbije (PKS) uz saradnju sa Ministarstvom trgovine, turizma i telekomunikacija, i uz podršku Privredne komore Vojvodine (PKV) i PK Valjeva i PK Kruševca i kolega i saradnika Udruženja banja i Udruženja SB Srbije, organizovane su tri radionice kojima je pokriveno više od 50% teritorije Srbije i determinisane prednosti, nedostatke i šanse zdravstvenog turizma koji zajedno sa medicinskim, banjskim, wellness&spa turizmom izgradio brend i beleži najvišu stopu rasta, kada je u pitanju turizam naše zemlje. Radionica Mačvanskog i Kolubarskog okruga istakla je poljoprivredne proizvode ovog kraja, sa zaštitom geografskog porekla i sa učešćem na tržištu EU, kao i nematerijalna kulturna baština, kao dopuna banjskim sadržajima. Najveći problem vide u upravljanju čvrstim otpadom i postavljanju divljih deponija duž puteva do banjskih mesta. Radionica održana u Novom Sadu, koja je obuhvatala celu Vojvodinu uz prisustvo predstavnika pet banja, kao posebnu destinacijsku prednost navedena je multikulturalnost i velika raznovrsnost u gastro ponudi. Razvojna šansa ogleda se u unapređenju plovnih puteva i nautičkog turizma. U Vojvodini je istaknuta mogućnost povezivanja banjskog sa ruralnim turizmom, a Mađarska je odličan primer umrežavanje specifičnih medicinskih i lečilišnih usluga sa salašima sa određene destinacije. U Rasinskom, Raškom i Zaječarskom okrugu istaknuta je prednost tradicije banja duge 150 godina i od osam kraljevskih banja Srbije na radionici su bili

prisutni predstavnici pet. Kao prednost istaknut je interes lokalnog stanovništva za bavljenje turizmom, a kao nedostatak saobraćajne i komunalne infastrukture. Šansu vide u povećanju smeštajnih kapaciteta, ali ne samo investicijama u hotele i slične objekte, već i u unapređenju ruralnog, seoskog i kamping turizma koji je zapostavljen oblik turizma u Srbiji, uprkos činjenici da su evropski kamperi izuzetno dobri potrošači. Prioritetnim smatraju stavljanje u funkciju aerodroma „Morava“, a najveći problem vide u zagađenosti manjih vodotokova, koji prete opstanku pojedinih naselja. Ova radionica je potvrdila svest lokalnog stanovništva o značaju održivog turizma. Nakon sumiranja rezultata ovih radionica zaključeno je da najveći broj noćenja u banjskim mestima Srbije, osim domaćih, ostvaruju gosti iz BiH i Crne Gore, i da je kvalitet prirodnih resursa, vazduha i termomineralnih izvora, stručan medicinski kadar, konkurentnost cena, kvalitet materijalne i nematerijalne kulturne baštine, ono na šta Srbija može da se osloni kada je ovaj vid turizma u pitanju, a što je u skladu sa percepcijom kreiranja turističkog proizvoda za zahtevno turističko tržište. Od nedostataka posebno se ističu loša saobraćajna, komunalna, turistička infrastruktura, loša signalizacija, kvalitetnog ugostiteljskog za razliku od medicinskog kadra, koji je u specijalnim bolnicama na izuzetno visokom nivou. Uočljiv je neodostatak turističkih sadažaja u mestu, sportskih i drugih objekata namenjenih ovim klijentima, a ne bolesnicima. Šanse za razvoj su u efikasnom korišćenju evropskih fondova u predpristupnom periodu, inovativnom turističkom proizvodu baziranom na lekovitom faktoru, sa eko, gastro i drugim proizvodima, unapređenju infrastrukture, kao i sistema obrazovanja i celoživotnog učenja, povećanju smeštajnih kapaciteta kroz diversifikaciju kapaciteta seoskog i kamping turizma, oživljavanju materijalnog i nematerijalnog kulturnog nasleđa i u privlačenju visoko platežne klijentele. Problemi su vezani i za nerešene imovinsko-pravne odnose, kao i nezainteresovanost investitora da osim ulaganja u specijalne bolnice, koje odlično rade, ulažu i u devastirane hotele, pa se predlaže destinacijska privatizacija uz uslov zadržavanja medicinskog kadra, jer je to komparativna prednost Srbije u odnosu na okruženje koje je zapostavilo lečilišni element na konto wellness&spa proizvoda. Srbija, sa preko 500 izvorišta od kojih je 240 aktivno, a svega 25 iskorišćeno na pravi način (SB), raspolaže sa značajnim potencijalima za razvoj banjskog turizma. Zaključci proizišli ovim istraživanjem pozivaju na saradnju lokalnih samouprava, nadležnih ministarstava i struke u izradi razvojnih projekata za investicije, pre svega u neiskorišćena izvorišta. Kada je reč o zdravstvenom proizvodu, usluge treba specijalizovati u pravcu prevencije, rehabilitacije i sl. i na povezivanje ovih ustanova sa ustanovama koje pružaju zdravstvene usluge u cilju pružanja zaokruženog proizvoda. Osim toga, sadržaji kulturnog, eko i drugih vrsta turizma umnogome mogu da pospeše osnovnu ponudu. Preporuka je i promocija Srbije kao jedinstvene destinacije targeritanjem određenih tržišnih niša sa odgovarajućim turističkim prouzvodima. Generalni zaključak je da je unapređenje infrastrukture, uz poštovanje osnovnih ekoloških procesa uslov bez kojeg nema razvoja održivog turizma, pa samim tim ni banjskog turizma kao stožera zdravstvenog turizma, koji može biti brend srpskog turizma.